

ПОГОДЖЕНО

Перший заступник Міністра
освіти і науки України

Гуржій А.М.

2006 р.

МП

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор відповідальної
установи

Вакарчук І.О.

2006 р.

МП

**ПАСПОРТ
НАУКОВОГО ОБ'ЄКТУ, ЩО СТАНОВИТЬ
НАЦІОНАЛЬНЕ НАДБАННЯ УКРАЇНИ**

**Наукові фонди та музейна експозиція Зоологічного музею
Львівського національного університету імені Івана Франка**
(назва об'єкту НН)

Місце знаходження об'єкту НН	м. Львів
Керівник відповідальної установи:	Ректор Вакарчук Іван Олександрович
Повна поштова адреса:	79000, м. Львів, вул. Університетська, 1
Тел./факс:	(0322) 72-70-40; факс (0322) 72-28-01
Е-mail:	
Відповідальна особа (ППБ)	Вакарчук Іван Олександрович
Тел./факс:	(0322) 72-70-40; факс (0322) 72-28-01
Е-mail:	
Підстава для внесення до Державного реєстру наукових об'єктів, що становлять національне надбання	Розпорядження КМУ від 11.02.2004 № 73-р

м. Львів

Зміст розділів

I. Загальний розділ.

1. Повна назва наукового об'єкту, що становить національне надбання (НН) (короткий опис з фото або малюнком).

„ Наукові фонди та музейна експозиція Зоологічного музею Львівського національного університету імені Івана Франка”

Зоологічний музей ЛНУ ім. І. Франка був створений у 1823 р. і на сьогодні тут зберігається ціла низка унікальних зборів: серед безхребетних тварин: колекції братів Дибовських – Бенедикта і Владислава. Понад 2 тис. одиниць зберігання Б. Дибовського,

зібрані в оз. Байкал, на Далекому Сході, Камчатці. Основу їх складають малакологічні та гідробіологічні збори і особливо цінними є губки, ракоподібні та молюски оз. Байкал, серед яких представлено 6 лектотипів та паралектотипів.

В. Дибовський збагатив музей молюсками з Каспійського моря, Галичини і Литви (понад 1000 екз.). На початку ХХ ст. музей збагатився мушлями молюсків, голкошкірими та рибами з Червоного, Адріатичного і Середземного морів, зібраними у 1886-1903 рр. експедицією принца Монако. До не менш цінних в музеї належать: колекція метеликів Європи (*Macrolepidoptera*) О. Штодінгера (1061 вид із загальною кількістю 2119 зразків), колекція комах А. Уляновського (понад 5 тис. видів - більше 10 тис. екз.), колекція метеликів Галичини С. К. Петруського, зібраних у 80-х роках ХІХ ст., типовий матеріал остракод (*Ostracoda*) Я. Грохмаліцького зібраний у 1913 році у Східній Африці (6 типів); колекції мушель морських молюсків графа Дзедушицького (1889 р.), що містить 258 найменувань.

Значна частина вище перелічених колекцій є унікальними на сьогодні і практично не мають аналогів в Україні. Музейні зоологічні фонди мають виняткове значення для науки і практично не підлягають відтворенню у разі їх втрати або руйнування. Вони є дуже важливими джерелами дослідження проблем змін навколишнього природного середовища, збереження і відновлення біорізноманіття як основи функціонування біосфери і сталого розвитку людства. Це практично єдина форма науково задокументованого речового підтвердження видової різноманітності та змін ареалів тварин, яка може бути піддана критичній ревізії згідно сучасної систематики.

Гігантська японська саламандра.

Роструми та представник пілозубоподібних.

Представники лускокрилих в колекціях музею.

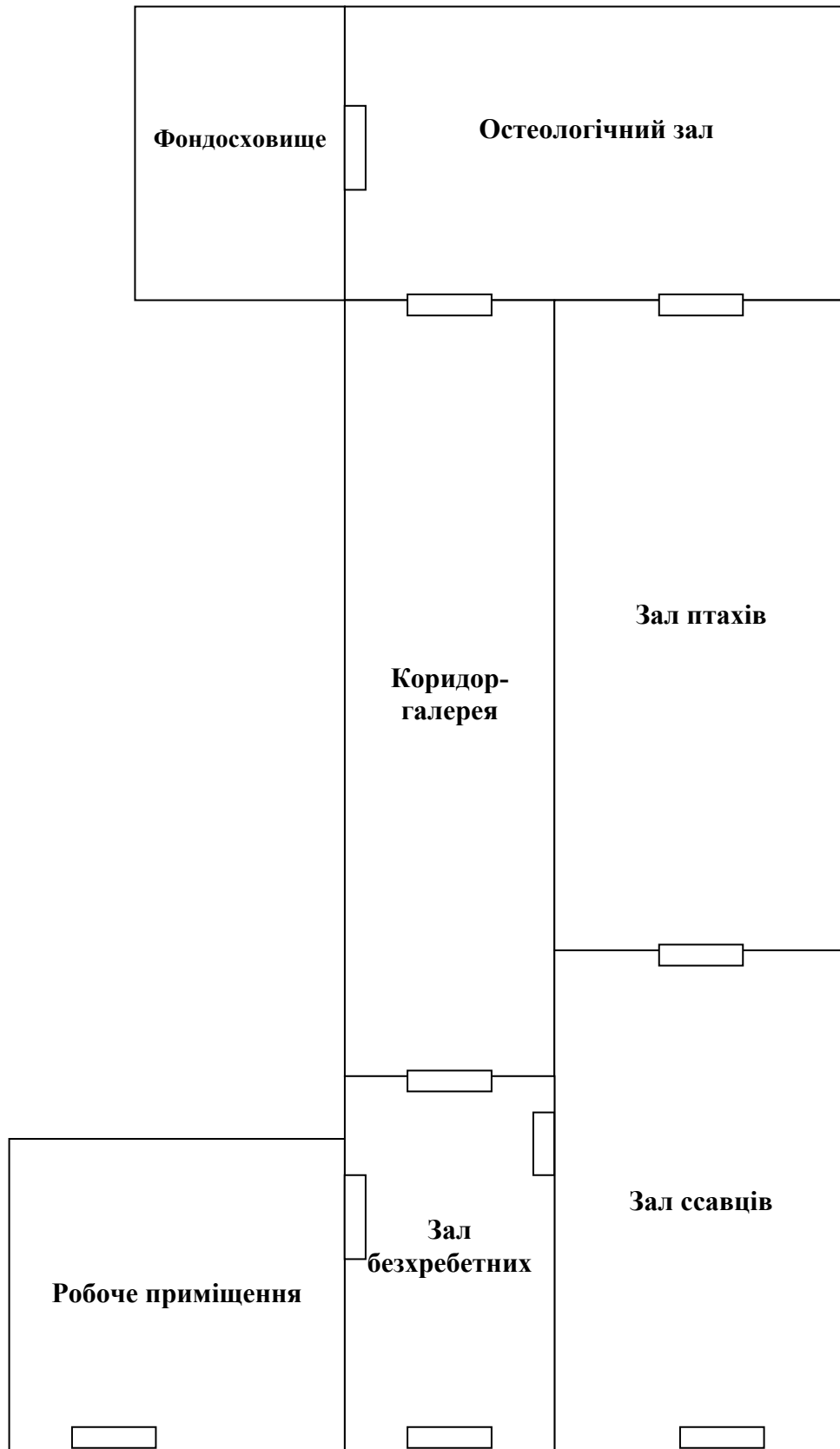

Приклад збереження та експозиції ссавців музею.

2. Складові частини НН

№ п/п	Назва наукового об'єкта НН, в тому числі його частин	Одиниця зберігання	Кількість
1.	Наукові фонди Зоологічного музею		168244
1.1	Оологічний фонд	екз.	589
1.2	Іхтіологічний фонд	екз.	633
1.3	Фонд земноводних	екз.	514
1.4	Фонд плазунів	екз.	353
1.5	Фонд птахів	екз.	5116
1.6	Фонд ссавців	екз.	2805
1.7	Фонд безхребетних	екз.	2000
1.8	Ентомологічний фонд	екз.	91314
1.9	Малакологічний фонд	екз.	44267
1.10	Остеологічний фонд	екз.	350
1.11	Колекція Е.Ф. Гермара	екз.	4258
1.12	Колекція Н.І. Сребродольської	екз.	358
1.13	Колекція Ф.Й. Страутмана	екз.	1108
1.14	Колекція О. Штодінгера	екз.	2119
1.15	Колекція А. Уляновського	екз.	5000
1.16	Колекція С.К. Петруського	екз.	7460
2.	Музейна експозиція Зоологічного музею		10004
2.1	Експозиційний зоологічний фонд	екз.	10004
3.	Зали музею		
3.1	Зал безхребетних	м ²	54,8
3.2	Зал птахів	м ²	142,0
3.3	Зал остеологічний	м ²	66,0
3.4	Зал ссавців	м ²	86,0
3.5	Галерея (коридор)	м ²	92,1
3.6	Робоче приміщення	м ²	28,5
4.	Обладнання і технічні засоби, які забезпечують збереження та функціонування музею		
4.1	Експозиційні шафи	шт.	9
4.2	Фондові тумби	шт.	23
4.3	Витяжна шафа	шт.	1
4.4	Комп'ютер	шт.	1
4.5	Принтер	шт.	1
4.6	Сканер	шт.	1

3. Генеральний план (поетажний план) розміщення об'єкту НН та його складових частин з експлікацією

4. Повний опис об'єкту НН та його складових частин з вказаними технічними або іншими характеристиками, що дають визначити принцип дії. Надати структурну (технологічну) схему дії об'єкту та розміщення елементів НН у просторі (приміщення або площа).

Наукові фонди Зоологічного музею ЛНУ ім. І. Франка налічують 167 739 експонатів зібраних зі всіх куточків Земної кулі (крім Антарктиди). Середній вік експонатів 100 років. Нажаль, протягом тривалої історії існування музею (з 1823 р.) вони не були описані і не було видано жодного каталогу колекцій. Лише у 2000-2001 роках нами були видані перші два каталоги колекцій (у друці знаходиться третій і на завершальному етапі підготовки – четвертий). Розпочата у 1997 році інвентаризація колекцій здійснена лише на 25% і то, - це головним чином колекції хребетних тварин, які піддаються визначенню або перевірці правильності ідентифікації порівняно легко. Основну ж частину колекцій складають безхребетні тварини, з ідентифікації окремих груп яких немає спеціалістів навіть в Україні. У нас в музеї працюють лише п'ять спеціалістів на чотирьох ставках, які нажалі зможуть завершити опис колекцій не швидше ніж протягом наступних 10-15 років.

Оологічний фонд - 589 екз.

Станом на 2005 рік здійснено повний опис колекцій пташиних яєць та гнізд музею, опубліковано каталог. В інвентарній книзі вказано стан та збереженість об'єктів цієї колекції, всі дані щодо нових зборів (поступлень) внесені згідно вимог. Збереженість об'єктів цієї колекції є доброю. Всі фонди зберігаються в остеологічному залі (площа залу 66 м. кв.). До оологічного фонду музею протягом 2005 року надійшло біля 20 нових експонатів, у тому числі нова кладка вільшанки із зозулячим яйцем.

Іхтіологічний фонд - 633 екз.

На сьогодні є лише старі і не повні записи про ці колекції в інвентарних книгах старого зразка, які не відповідають вимогам сучасних інвентарних, і тим більше, описів для складання каталогів. Стан і збереженість колекції риб музею є задовільними. Зберігаються у експозиційних шафах та матеріальних у остеологічному залі (площа залу 66 м. кв.). Протягом 2005 року до музею, завдяки фінансуванню, як об'єкта НН, надійшли 45 нових експонатів, головним чином привезеними із експедиції на р. Прип'ять.

Фонд земноводних - 514 екз.

На сьогодні є лише старі і не повні записи про ці колекції в інвентарних книгах старого зразка, які не відповідають вимогам сучасних інвентарних, і тим більше, описів для складання каталогів. Стан і збереженість цієї колекції є добрими. Зберігаються у експозиційних шафах коридору-галереї (площа приміщення 92,1 м. кв.).

Фонд плазунів - 353 екз.

На сьогодні є лише старі і не повні записи про ці колекції в інвентарних книгах старого зразка, які не відповідають вимогам сучасних інвентарних, і тим більше, описів для складання каталогів. Частина колекцій, особливо зібраних експедицією проф. Яна Гіршлера (1937-38 рр.) у Ліберії до цього часу не визначені. Спеціалісти з ідентифікації плазунів фауни світу у нас відсутні. Стан і збереженість колекції плазунів є задовільними. Зберігаються у експозиційних шафах коридору-галереї (площа приміщення 92,1 м. кв.). Нових надходжень протягом 2005 року поступило 3 екземпляри.

Фонд птахів - 5116 екз.

Станом на 2005 рік здійснено опис всіх орнітологічних фондів музею за винятком експозиції. У другій половині 2006 року планується розпочати на основі цього матеріалу підготовку каталогу орнітологічних колекцій. В загальному стан колекцій задовільний, збереженість добра за винятком колекції птахів Н.І. Сребродольської, яка потребує частого догляду і протруювання у зв'язку з використанням при виготовленні експонатів не якісного хімічного препарату. Зберігаються у залі птахів (площа залу 142 м. кв.). Нових надходжень у 2005 році поступило до музею 25 екземплярів птахів із західного регіону.

Фонд ссавців - 2805 екз.

Станом на 2005 рік здійснено опис всіх колекцій та експозиції. На завершальній стадії складання знаходиться каталог. Весь перелік ссавців музею (без остеологічного матеріалу) становить 2796 екземплярів, включаючи нові надходження та хороший стан збереження. Зберігаються у фондових шафах остеологічного залу (площа приміщення 66 м. кв.). До нових надходжень музею у 2005 році поступило 25 екземплярів ссавців із західного регіону.

Фонд безхребетних - 2000 екз.

До колекцій безхребетних тварин належать зразки з різних систематичних груп, яких у музеї налічується мала кількість і тому вони не виділяються в окрему складову частину фондів. Головним чином вони знаходяться на експозиції і мають хороший стан збереження, хоч середній вік їх становить 100-150 років. Станом на 2005 рік, на 50% складено опис цих колекцій. Зберігаються у експозиційних шафах коридору-галереї (площа приміщення 92,1 м. кв.).

Ентомологічний фонд - 91314 екз.

Колекції комах становлять половину фондів музею і зберігаються в коридорі-галереї, остеологічному та залі птахів. Головним чином це старі колекції, значна частина яких виділені в іменні і мають різний стан збереження. Ті ж експонати, які не виділені як іменні, мають задовільний стан збереження і практично не описані на сьогодні. Вони потребують постійного догляду, а значна частина ідентифікації спеціалістами. Всі ентомологічні фонди відносяться до категорії «легко пошкоджуваних» і потребують дуже обережного ставлення. До ентомологічних колекцій музею у 2005 році надійшло понад 300 експонатів.

Малакологічний фонд - 44267 екз.

Серед колекцій молюсків музею описаними є лише: байкальські збори Б. Дибовського, колекція мушель молюсків Червоного, Адріатичного та Середземного морів зібрані експедицією принца Монако наприкінці 19-го століття, збори прісноводних колекцій проф. В. Здуна та частково збори з Каспійського моря – В. Дибовського. Стан збереження цих колекцій є добрим. На сьогодні розпочато підготовку опису цих колекцій для комплектування нового каталогу. Зберігаються у експозиційних шафах коридору-галереї (площа приміщення 92,1 м. кв.). До малакологічних фондів музею протягом 2005 року надійшло 12 нових експонатів.

Остеологічний фонд - 350 екз.

Повний і детальний опис цієї частини колекцій, яка зберігається в остеологічному залі (66 м. кв.) здійснений лише для всіх залишків морської корови, як найціннішого і унікального об'єкта музею. Опис включає 78 записів про стан і збереженість кісток цієї тварини, які не входять до повного скелету, що знаходиться на експозиції.

Колекція Е.Ф. Гермара - 4258 екз.

Унікальна колекція рівнокрилих та напівтвердокрилих комах, зібрана протягом 1810-1845 років у різних точках Земної кулі. Станом на 2005 рік описано всі рівнокрилі комахи з поданням опису стану збереження кожного окремого зразка. Підготовлено і подано до друку каталог цієї колекції. У другій половині 2006 та 2007 роках планується підготувати наступний каталог колекції Е.-Ф. Гермара (напівтвердокрилих комах). Стан збереження експонатів цієї колекції – задовільний, потребує постійного догляду та спеціального режиму збереження (обов'язкові періодичні протруювання). Колекція належить до категорії «легко пошкоджуваних» і потребує дуже обережного ставлення. Зберігаються у експозиційних шафах коридору-галереї (площа приміщення 92,1 м. кв.).

Колекція Н.І. Сребродольської - 358 екз.

Іменна колекція птахів України, повністю описана для підготовки нового каталогу знаходиться в задовільному стані, збереженість добра, але ця колекція потребує частого протруювання і постійного догляду у зв'язку з використанням при виготовленні експонатів не якісного хімічного препарату. Зберігаються зверху на експозиційних шафах залу птахів (площа приміщення 142 м. кв.).

Колекція Ф.Й. Страутмана - 1108 екз.

Іменна колекція птахів України та Кавказу, повністю описана для підготовки нового каталогу, знаходиться у задовільному стані, збереженість добра. Колекція потребує постійного догляду у зв'язку з багаторічним збереженням її (у минулому) разом із колекцією Н. Сребродольської. Зберігаються зверху на експозиційних шафах залу птахів (площа приміщення 142 м. кв.).

Колекція О. Штодінгера - 2119 екз.

Колекція метеликів Європи зібрана на початку 20-го століття. Станом на 2005 рік не описана, стан і збереженість експонатів задовільні. Колекція належить до категорії «легко пошкоджуваних» і потребує дуже обережного ставлення. Зберігаються у експозиційних шафах коридору-галереї (площа приміщення 92,1 м. кв.).

Колекція А. Уляновського - 5000 екз.

Колекція комах зібрана наприкінці 19-го століття. Станом на 2005 рік не описана, стан і збереженість експонатів задовільні. Колекція належить до категорії «легко пошкоджуваних» і потребує дуже обережного ставлення. Зберігаються у експозиційних шафах коридору-галереї (площа приміщення 92,1 м. кв.).

Колекція С.К. Петруського - 7460 екз.

Колекція комах зібрана наприкінці 19-го століття. Станом на 2005 рік не описана, стан і збереженість експонатів задовільні. Колекція належить до категорії «легко пошкоджуваних» і потребує дуже обережного ставлення. Зберігаються у експозиційних шафах коридору-галереї (площа приміщення 92,1 м. кв.).

Експозиційний фонд - 10004 екз.

Експозиція музею у відношенні щодо всіх колекцій виділяється лише, як частина музею по розташуванню експонатів, і розташовується у всіх залах музею. У загальному вона належить до систематичної частини і всі описи її здійснюються одночасно з проведенням інвентаризації та разом з підготовкою тематичних каталогів колекцій. Експозиційний фонд музею протягом 2005 року збагатився 4 новими експонатами, яких до цього часу не було в музеї.

Протягом 2005 року до музею поступили 505 зразків нових надходжень, основну частину з яких складають комахи. Загальна кількість експонатів музею таким чином збільшилася до 178 245 зразків.

5. Історія становлення об'єкту НН. Рік заснування . Шлях розвитку. Місто та значення у колишній структурі народно-господарчій діяльності країни.

Зоологічний музей Львівського національного університету ім. І. Франка був заснований як Кабінет натуральної історії у 1823 році доктором Францом Дівальдом, який отримав для створення кабінету деякі дублети з імператорських колекцій у Відні. У той же час львівський аптекар Карл Саямон передав Кабінету свою природничу колекцію, чим значно збагатив фонди майбутнього музею. Після того, колекції поповнювали різні видатні люди, найвизначнішим серед яких був професор Бенедикт Іванович Дибовський. Саме за його клопотанням і за наказом ректора університету від 25 лютого 1885 року для створення Зоологічного музею до Кабінету натуральної історії було передано ще три зали і коридор. Таким чином, для експозицій було отримано цілих п'ять залів. Музей успішно розвивався, поповнювалися його колекції шляхом збору експонатів під час експедицій, різного роду подарунків від поважних осіб та учнів самого Б. Дибовського, його наступників.

Сьогодні, колекції Зоологічного музею, налічують понад 45 тис. одиниць зберігання, загальною кількістю майже 178 тисяч зразків світової фауни, серед яких: остеологічний фонд – становить 350 екземплярів, оологічний - 589 експонатів, іхтіологічний понад - 600, земноводних – 514, плазунів – 353, птахів – більше 5 тис., ссавців – 2,8 тис., малакологічний – 44 тис., ентомологічний – близько 91 тис. та біля 1 тисячі інших безхребетних. Серед них є чимало рідкісних і зникаючих видів. До останнього видання національної Червоної книги (1994) занесено 383 види та підвиди тварин фауни України, з яких близько 1 тис. зразків 175 видів зберігаються у колекціях музею. Перші з них були зібрані, ще у середині XIX століття. Проте, в музеї зберігаються і ті тварини, які занесені до Міжнародної Червоної книги.

Серед колекцій безхребетних тварин, на особливу увагу заслуговують колекції братів Дибовських – Бенедикта і Владислава. Збори Бенедикта Дибовського покладені в основу музейних колекцій і налічують понад 2 тис. одиниць зберігання. Головним чином це тварини зібрані в озері Байкал, на Далекому Сході, Камчатці. Основу колекцій Бенедикта Івановича складають малакологічні та гідробіологічні збори і особливо цінними у цьому відношенні є колекції губок, ракоподібних та моллюсків оз. Байкал, серед яких представлено і типові зразки: 6 лектотипів та паралектотипів (*Pisidium raddei* Dyb., *Pisidium trigonoides* Dyb. = *Henslowiana trigonoides*, *Pisidium baicalense* Dyb., *Sphaerium korotnewii* Dyb., *Sphaerium baicalense* Dyb., *Acroloxus renardi* Dyb.).

Від д-ра Владислава Дибовського музей отримав колекцію моллюсків Каспійського моря, а також наземних і прісноводних моллюсків з Галичини і Литви біля 100 одиниць зберігання загальною кількістю понад 1000 екземплярів.

На початку XX ст. музей збагатився мушлями моллюсків, різноманітними голкошкірими та рибами з Червоного, Адріатичного і Середземного морів, зібраними протягом 1886-1903 рр. і подарованими музею експедицією принца Монако.

Особливо цінною у музеї є колекція тропічних цикад та клопів, австрійського ентомолога Е. Ф. Гермара, зібраних протягом 1810-1818 рр. Ця колекція налічує біля 1830 видів, із загальною кількістю 4258 екземплярів комах, з яких 256 не визначені до цього часу. Серед колекції представлено 42 вперше описані для науки види, загальною кількістю 71 екземпляр.

Іншою цінністю музею виступає колекція метеликів Європи (*Macrolepidoptera*) д-ра О. Штодінгера, яка налічує 1061 вид із загальною кількістю 2119 зразків. Не менш важливими у цьому відношенні є: колекція комах А. Уляновського, яка за попередніми даними налічує понад 5 тис. видів; колекція метеликів Галичини С. К. Петруського, зібраних у 80-х роках XIX ст., матеріал остракод (*Ostracoda*) Я. Грохмаліцького зібраний у 1913 році; подарунок колекції мушель морських моллюсків графа Дзедушицького (1889 р.), який містить 258 найменувань; колекція метеликів Людвіга Ляоти привезених із Японії, Далекого Сходу, Паміру, Кавказу та Австралії у 70-х роках XX ст.

Серед хребетних також немало унікальних експонатів, які відносяться до зниклих на сьогодні або тих, що мають загрожуваній статус у світовому масштабі. Риби представлені 3 видами із загрожуванним статусом, це: білуга (*Huso huso* L.) із осетроподібних (*Acipenseriformes*), форель струмкова (*Salmo trutta morfa fario* Berg) із лососеподібних (*Salmoniformes*), та сазан (*Cyprinus carpio* L.) із коропоподібних (*Cypriniformes*). У музейних фондах зберігаються 8 видів риб занесених до Червоної книги України, що становить 25% від загальної кількості червонокнижного списку, а саме: стерлядь (*Acipenser ruthenus* L.), хариус європейський (*Thymallus thymallus* L.), умбра (*Umbra krameri* Walb.), лаврак губатий (*Morone labrax* L.), чоп великий (*Zingel zingel* L.), піскарка сіра (*Callionymus belenus* Risso), півень морський (*Trigla lucerna* L.), чорт морський (*Lophius piscatorius* L.).

Рідкісних амфібій у колекціях музею 22 екземпляри 11 видів. Серед них варто відмітити протеза (*Protues anguineus* Laur.) – рідкісний вузькоареальний вид, що населяє приморські райони Югославії і передгір'я Венеціанських Альп на півночі Італії; японську велетенську саламандру (*Andrias japonicus* Temm.) – що знаходиться під загрозою зникнення; мексиканську амбістому (*Ambystoma mexicanum* Shaw). З видів нашої фауни, занесених до списків Міжнародної Червоної книги, варто відмітити тритона карпатського (*Triturus montandoni* Boul.) - ендеміка Карпат.

Згідно списку Червоної книги України у колекціях музею представлені всі 5 видів земноводних: тритон карпатський, тритон гірський (*T. alpestris* Laur.), саламандра плямиста (*Salamandra salamandra* L.), ропуха очеретяна (*Bufo calamita* Laur.) та жаба прудка (*Rana dalmatina* Bonap.).

Рептилії, що входять до Міжнародної Червоної книги представлені у музеї 46 експонатами 29 видів. На 98% це тварини, які живуть у тропіках та субтропіках. Найціннішими серед них є: зелена або супова черепаха (*Chelonia mydas* L.) та гатерія або туатара (*Sphenodon punctatus* Gray), скелети яких зберігаються у нашому музеї, обидва види знаходяться на грані зникнення; рідкісні змії представлені у колекціях ромбічним пітоном або ковровою змією (*Morelia spilota* Lacer.) поширеною в Австралії та Новій Гвінеї і китайськими алігаторами (*Aligator sinensis* Fauvel) – ендеміками Китаю. До цінних експонатів належать також плазуни привезені проф. Яном Гіршлером із експедиції в Ліберію (1935-1936 pp.).

Розглядаючи представників рептилій, які занесені до Червоної книги України, слід відмітити, що колекції містять 3 види з 8: жовтопуз (*Ophisaurus apodus* Pall.), мідянка (*Coronella austriaca* Laur.) та гадюка степова східна (*Vipera ursini renardi* Crist).

З класу птахів до Міжнародної Червоної книги занесено 1073 види та підвиди птахів, з яких 47 видів (4,4%) представлені у колекціях музею. Найціннішими між ними є: трагопан китайський (*Tragopan caboti* Gould), який знаходиться під загрозою зникнення. На сьогодні, ці птахи збереглися лише в окремих ізольованих гірських масивах на південному сході Китаю. Тонкодзьобий кульон (*Numenius tenuirostris* Vieil.), знаходиться на грані зникнення; совиний папуга або какапо (*Strigops habroptilus* Gray) - ендемік із Нової Зеландії, сьогодні лише біля 60 птахів проживають на островах Стюарт та Літл-Баррієр. І нарешті, ще один – строкатовухий чубатий дятел (*Dryocopus galeatus* Temm.) – вид із загрозливим статусом, що населяє рівнинні субтропічні ліси півдня Бразилії, сходу Парагваю та крайнього північного сходу Аргентини. До цього переліку можна включити також: пінгвіна очкового (*Spheniscus demersus* L.), пелікана кучерявого (*Pelecanus crispus* Bruch), китоголова (*Balaeniceps rex* Gould) скелет якого зберігається у музеї, казарку червоного (*Branta ruficollis* Pall.), оклендську (*Anas auklandica* G.R.Gray) та мармурову чирянок (*Marmaronetta angustirostris* Menet.), андського кондора (*Vultur griffus* L.), орланів білоплечого та білохвоста (*Haliaeetus pelagicus* Pall., *H. albicilla* L.), грифа чорного (*Aegipius monachus* L.), орла-могильника (*Aquila heliaca* Sav.), маньчжурського вухатого фазана (*Crossoptilon mantchuricum* Swin.), аргуса (*Rheinardia ocellata* Elliot), журавля японського (*Grus japonensis* Mull.), стрепета (*Tetrax tetrax* L.), дрохву дибовського (*Otis tarda dybowski* Tacz.), джека (*Chlamidotis undulata* Jac.), кречітку (*Chettusia gregaria* Pall.),

голуба вінценосного (*Goura cristata* Pall.), лорі тайтянського (*Vivi peruviana* P. Muller), какаду малого жовточубого (*Cacatua sulphurea* Gm.) та білого (*C. alba* P. Muller), папугу австралійського нічного (*Geopsittacus occidentalis* Gould), квезала центральноамериканського (*Pharomachus mocino* De la Llave), очеретянку прудку (*Acrccephalus paludicola* Vieil.) і деяких інших [1,6]. До унікальних експонатів належить і колекція колібрі та нектарниць привезена до Львова в 1823 році з дублетів імператорських колекцій у Відні; колекції птахів зібрані М. Янковським, Б. Дибовським та Я. Грохмаліцьким наприкінці XIX ст. на Далекому Сході, в Кореї, Південно-Східній Азії та Австралії, південній Америці; колекції птахів західної України проф. Ф. Страутмана та доц. Н. Сребродольської.

У загальному орнітологічна колекція включає представників із 25 рядів, що належать до 116 родин, а всього у музеї зберігається понад 1000 видів птахів, що становить приблизно 1/10 від їх світового різноманіття. До Червоної книги України, другого видання, занесено 67 видів з яких 56 або 97% представлені у наших фондах.

З класу ссавців у музеї зберігаються не лише рідкісні види і ті яким загрожує зникнення, але й ті, що вже зникли. Найціннішим експонатом серед них є скелет морської або Стеллерової корови (*Hydrodamalis gigas* Cimm.). Ці тварини були вперше описані у 1741 році російською експедицією на о. Берінга. Проте, протягом 27 років, заради м'яса та шкіри вони були повністю знищені (остання морська корова була застрілена у 1768 році). Крім повного скелету, у наших фондах зберігаються ще 4 неповні черепи і 78 кісток цих тварин. Шляхом опрацювання літературних даних та робочої документації встановлено, що зі стін нашого музею походять 5 скелетів цієї тварини: три з них зберігаються в Україні (один у Львові і два в Києві), четвертий у Відні, а п'ятий був переданий до Варшави, але на жаль зник. Всього ж у світі налічується 22 або 23 скелети цієї тварини.

Іншим вимерлим видом є квага (*Equus quagga* Bodd.) – зебра відносно невеликих розмірів, що населяла Південну Африку. Але, білі поселенці, які оселялися тут, починали займатися тваринництвом і вважали квагу конкурентом для домашніх тварин на пасовищах. Тому, до 1840 року кваги були безжалісно винищені у Капській провінції, а до 1870 року – їх взагалі винищили у природі. Остання квага загинула у 1883 році в Амстердамському зоопарку. У наших колекціях зберігається лише голова цієї тварини. Зникнення тура (*Bos primigenius* Bojanus), величезного, до 180 см висотою, бика теж пов'язане з діяльністю людини. У нас в музеї представлено роги з частково збереженою черепною коробкою цієї тварини.

До списку рідкісних видів, що занесені до Міжнародної Червоної книги відноситься 2765 видів та підвидів ссавців, 30 з яких представлені у нашому музеї. Під загрозою зникнення знаходяться 9: з них 7 із ряду приматів – лемур Варі (*Lemur variegata* Kerr), сифака діадемовий (*Propithecus diadema* Bennet), мавпа шерстиста (*Lagothrix lagothericha* Humb.), колобус червоний (*Colobus badius* Kerr), сіаманг звичайний (*Hylobates syndactylus* Raff.), шимпанзе (*Pan troglodytes* Blum.), орангутанг (*Pongo pygmaeus* L.), з ряду китоподібних – кашалот (*Physeter macrocephalus* L.) та з ряду хижих – малайський ведмідь (*Helarctos malayanus* Raff.). Інші види належать до групи тих, які мають несприятливий статус, це: кускус плямистий (*Phalanger maculatus* Desm.), хохуля (*Desmana moschata* L.), нічниця триколірна (*Myotis emarginatus* Geoffroy), нічниця велика (*Myotis myotis* Borkh.), мандрил (*Papio sphinx* L.), мурахоїд гігантський (*Myrmecophaga tridactyla* L.), тамандуа (*Tamandua tetradactyla* L.), видра річкова (*Lutra lutra* L.), перегузня (*Vormela peregusna* Guld.), кіт лісовий (*Felis sylvestris* L.), оцелот (*Felis pardalis* L.), лев (*Panthera leo* L.), тигр амурський (*Panthera tigris altaica* Temm.), морж (*Odobenus rosmarus* L.), слон африканський (*Loxodonta africana* Blum.), газель доркас (*Gazella dorcas* Pall.), муфлон (*Ovis ammon* L.), сарна кавказька (*Rupicapra rupicapra* L.), носоріг чорний (*Diceros bicornis* L.), лань (*Cervus dama* L.) та калан (*Enhydra lutris* L.).

До раритетних колекцій ссавців належать: колекція африканських тварин В. Водзіцького, зібрана у 1900-1910 рр. на території колишньої німецької Південно-Африканської колонії (DOA – сучасна територія Танзанії), колекції рогів гірських баранів

та козлів з Тянь-Шаню, цього ж автора зібраних у 1907-1908 рр.; трофеї Я. Гіршлера з Ліберії (експедиція 1935-1936 рр.); китобійної флотилії “Слава” привезені до Львова у 1956 році та результати експедицій у Казахстан 1960-1964 років.

У минулому столітті та на початку ХХ ст. музей мав важливе світове значення, оскільки містив у своїх колекціях багато видів тварин зі всього світу, серед яких були і неописані (на той час) види. Для опрацювання цих колекцій приїжджали фахівці з різних країн і музей користувався попитом та увагою не лише в м. Львові, але й усій Європі.

6. Унікальність. Вказати в чому саме полягає унікальність та привести підтвердження цього. Порівняння з державними та закордонними аналогами.

Що дасть Україні (світовій науці) збереження та належне функціонування даного НН. В чому буде полягати негативний вплив на розвиток науки, виробництва у разі втрати даного об'єкту НН (економічний, соціальний інший).

Національне надбання становлять фонди та музейна експозиція, які сформовані на базі унікальних колекцій привезених з Відня та зборів багатьох поколінь природодослідників середини XIX – початку XX ст., і значно доповнені науковими співробітниками кафедри зоології у другій половині XX ст.

Фонди представляють фауну всіх материків та акваторій світу, нараховують понад 45 тис. одиниць зберігання (близько 178 тис. зразків) і мають виняткове значення для науки. Значна частина належить видам, що віднесені до загрожуваних видів фауни світу, Європи, підлягають захисту згідно Міжнародних конвенцій по охороні тваринного світу ратифікованих Україною, віднесені до списків національних Червоних книг. Серед рідкісних видів тварин занесених до останнього списку Міжнародного союзу охорони природи (2000), колекції яких є також унікальними і невідтворними, у фондах музею зберігаються 152 види (2,3% від загальної кількості). Тварини, які занесені до останнього видання Червоної книги України (1994) представлені у музеї 175 видами з 383 (близько 1000 зразків, перші з яких були зібрані ще у середині XIX століття).

Серед колекцій і пам'яток світового значення – унікальний експонат морської корови Стеллера, скелетів якої у музеях світу зберігається всього 22 або 23, п'ять з яких походять з нашого музею. Ця тварина була вперше описана у 1741 р. російською експедицією на о. Берінга. Проте протягом 27 років, заради м'яса та шкір, вона була повністю знищена (остання морська корова була застрілена у 1768 р.). Таких скелетів в Україні всього три. Крім скелету у музеї зберігаються ще 4 неповні черепи та 78 кісток, що належать цьому надзвичайно рідкісному та унікальному у музейному відношенні виду.

Іншим вимерлим видом є зебра квага, голова якої зберігається у нашому музеї. Ці зебри були повністю винищені і остання особина виду загинула у 1883 році.

Збори губок, ракоподібних та молюсків з озера Байкал, значна частина яких є ендемічними видами (серед них представлено і типові екземпляри); колекція з типовими об'єктами молюсків Каспійського моря, колекція безхребетних тварин зібраних експедицією принца Монако в Адріатичному, Червоному та Середземному морях (біля 100 видів коралів та 900 видів молюсків).

Цінними є ентомологічні колекції отримані від професорів Петруського, Ватцка, Уляновського. Вони представлені 8000 видів комах з Європи, Сибіру, Далекого Сходу, Південно-Східної Азії, Африки, Австралії та Південної Америки. Окремо оформлені ентомологічні колекції, які представляють фауну Галичини, Європи і різних країн, що лежать в зоні тропіків та субтропіків. Серед них також є голотипи, які вперше описані Гермаром, Фішером, Ферстером та іншими. Ще в компендіумі ентомологічних колекцій (Horn et. al., 1990) було зроблено припущення, що колекції комах з рядів Homoptera та Hemiptera, які були описані Е.-Ф. Гермаром у 1810-1840 рр. та містили значну частину оригінального типового матеріалу, зберігаються в одному із музеїв м. Львова. Хоча часто вважалося, що ця колекція безповоротно втрачена “Neues zur Gattung *Homalodisca* (Ins. Hom. Cicad.)” (Schröder, Senk. Biol., 1957), проте вона й досі зберігається серед ентомологічних фондів Зоологічного музею ЛНУ і є доступною для вивчення. Колекція гомоптероїдних комах налічує 1288 зразків, зібраних на всіх континентах крім Антарктики. З них 118 не були визначені, тоді як решті засновник колекції присвоїв видові біномінальні назви. Аналіз літератури показав, що лише частина цих назв була офіційно опублікована Е.-Ф. Гермаром в його статтях. Багато наукових назв, присвоєних окремим зразкам комах з цієї колекції, були опубліковані в наукових працях наступників Гермара, зокрема Е. Ташенбергом та В. Сігноре.

Іншою цінністю музею виступає колекція метеликів Європи (*Macrolepidoptera*) д-ра О. Штодінгера, яка нараховує 1061 вид із загальною кількістю 2119 зразків. Не менш

важливими у цьому відношенні є: колекція комах А. Уляновського, яка за попередніми даними нараховує понад 5 тис. видів; колекція метеликів Галичини С. К. Петруського, зібраних у 80-х роках XIX ст.

Також колекції риб, земноводних і плазунів (у т.ч. тропічних). Серед яких клас плазунів, представлений в музеї 46-ма експонатами 29 видів що входять до Міжнародної Червоної книги. Найціннішими серед них є скелети: зеленої, або супової черепахи (*Chelonia mydas* L.) та гатерії, або туатари (*Sphenodon punctatus* Gray). Обидва ці види знаходяться на межі зникнення. Рідкісні змії представлені в колекціях ромбічним пітоном, або ковровою змією (*Morelia spilota* Lacer.), поширеною в Австралії та Новій Гвінеї, і китайськими алігаторами (*Aligator sinensis* Fauvel) – ендеміками Китаю. До цінних експонатів належать також плазуни, привезені проф. Яном Гіршлером з експедиції в Ліберію (1935-1936 рр.).

В орнітологічній колекції зберігаються більше 5000 опудал і тушок 1007 видів птахів, що становить понад 1/10 всього світового різноманіття. Зібрана колекція пташиних гнізд та яєць є унікальною і налічує 589 одиниць зберігання 288 видів з різних частин світу. Загалом, орнітологічна колекція охоплює представників 25 рядів, що належать до 116 родин. До Червоної книги України (2-е видання) занесені 67 видів, з яких 56, або 97% представлені у фондах.

До раритетних колекцій ссавців належать: колекція африканських тварин В. Водзіцького, зібрана у 1900-1910 рр. на території колишньої німецької Південно-Африканської колонії (DOA – сучасна територія Танзанії), колекції рогів гірських баранів та козлів з Тянь-Шаню, цього ж автора зібраних у 1907-1908 рр.; трофеї Я. Гіршлера з Ліберії (експедиція 1935-1936 рр.); подарунки китобійної флотилії “Слава” привезені до Львова у 1956 р. та матеріали експедицій у Казахстан 1960-1964 р. Представлено колекцію чучел, тушок, черепів, рогів, шкір та ікол ссавців зі всіх континентів. Найціннішою серед них є колекція рукокрилих, що налічує 142 експонати 15 видів, серед яких одна з найбільших в Україні колекція довгокрильця – виду що зник на території нашої держави; єдиний зразок в Україні нічниця північної; унікальна знахідка підковика в подільських печерах.

Стає очевидною цінність зібраних фондів. По-перше, вона полягає у географічній характеристиці зборів. Саме за даними етикеткового матеріалу сьогодні можна описати зміни ареалів багатьох рідкісних видів тварин, не лише в Україні, а й інших куточках Землі; встановити, де ці види зникли і спробувати з’ясувати причини їх зникнення. По-друге, у музеї зібрані деякі зниклі види тварин, які неможливо побачити десь інде, лише тут можна почути трагедію їх зникнення. По-третє, така велика кількість рідкісних видів стає повчальною у плані показу жорстокого поводження людей і дає вагомий привід до пропаганди охорони природи. Лише у таких місцях, як зоологічні та природничі музеї, людина може усвідомити повноту своїх вчинків і відповідальності за все живе.

Музейні зоологічні фонди мають виняткове значення для науки і практично не підлягають відтворенню у разі їх втрати або руйнування. Вони є дуже важливими джерелами дослідження проблем змін навколишнього природного середовища, збереження і відновлення біорізноманіття як основи функціонування біосфери і сталого розвитку людства. Це практично єдина форма науково задокументованого речового підтвердження видової різноманітності та змін ареалів тварин, яка може бути піддана критичній ревізії згідно сучасної систематики.

У фондах музею зберігаються голотипи, за якими вперше у світовій науці описані нові види тварин, а колекція птахів входить до інвентарного списку великих орнітологічних колекцій Європи ("An inventory of major European birds collections", C.S. Roselaar, 2003). Зоологічна експозиція музею забезпечує процес навчання студентів та школярів, екологічну просвіту і формування наукового світогляду населення. За своїм значенням наукові фонди та експозицію Зоологічного музею Львівського національного університету імені Івана Франка можна порівняти із зібраннями Національного науково-природничого музею НАН України (м. Київ), Музею природи (м. Харків), Зоомузею

Ужгородського та Одеського університетів, Державного Природознавчого музею НАН України (м. Львів).

Унікальність фондів, неповторність колекцій, велика наукова цінність та значення для вітчизняної і світової науки Зоологічного музею Львівського національного університету імені Івана Франка, його історична спадщина слугують підставою для внесення його до Державного реєстру об'єктів, що становлять національне надбання.

Серед природничих музеїв України Зоологічний музей ім. Б. Дибовського займає одне із чільних місць і за своїм багатством фондів та різноманітністю може порівнюватись до чотирьох найкращих і також найстаріших: Зоологічного музею ННПМ НАН України, Державного природознавчого музею НАН України, Музею природи Харківського національного університету та Зоологічного музею Одеського національного університету ім. І. І. Мечнікова. **Але за унікальністю колекцій братів Дибовських, Я. Каліновського, В. Уляновського та В. Водзіцького наш музей не має аналогів в Україні.** У Європі ж працюють ще 7 музеїв, у яких зберігаються не менш цінні колекції (Амстердам, Москва, Санкт-Петербург, Берлін, Лондон, Париж, Варшава), проте саме завдяки нашим зборам доповнюється загальноєвропейське надбання зоологічних колекцій.

7. Наукова значність об'єкту НН. Наявність наукових шкіл. Виконання державних наукових програм з використанням об'єкту НН. Склад наукового персоналу, який задіяний у збереженні об'єкту НН. Наукові публікації, конференції, захист дисертацій, відзнаки різних рівнів, пов'язаних з об'єктом НН. Відображення об'єкту НН та пов'язаних з ним досягнень в засобах масової інформації.

Співробітники музею залучаються до виконання державних наукових тем кафедри зоології ЛНУ, зокрема: “Вплив екологічних факторів середовища на стан та збереження біологічного різноманіття Шацького національного природного парку” (1999-2004 рр., № державної реєстрації 0101U001441), “Сучасний стан та трансформаційні процеси в гідробіоценозах водойм західного регіону України, їх охорона та раціональне використання” (2000-2002 рр., № державної реєстрації 0103U001078).

До складу наукового персоналу, який задіяний у збереженні об'єкту НН, належать безпосередньо співробітники музею та кафедри зоології (один – професор, чотири – доценти, чотири – асистенти, два – інженери і один старший лаборант, з яких один – доктор біологічних наук, вісім – кандидатів біологічних наук і три аспіранти). З експозиційними та фондovими матеріалами музею працюють багато вітчизняних і зарубіжних вчених, які досліджують фауну Галичини, Східної Європи, Каспію, Байкалу, Сибіру, Уссурійської тайги, Камчатки.

У 1998 р. матеріали музею використовувалися співробітниками Інституту еволюції тварин РАН (Москва) при виконанні програми “Командори”. У 1999 році з науковою метою опрацювали колекцію черепів бурих ведмедів японські вчені з Ноко Університету (Токіо).

Колекційні матеріали та власні дослідження одного із співробітників музею по бабках покладені в основу монографії по бабки (Odonata) України.

При роботі з колекціями Б. Дибовського співробітник Інституту зоології НАНУ (м. Київ) к.б.н. О. Корнюшин виділив типові зразки молюсків: *Pisidium raddei* Dyb. - лектотип та паралектотип; *Pisidium trigonoides* Dyb. = *Henslowiana trigonoides* - лектотип та паралектотип; *Pisidium baicalense* Dyb. - лектотип та паралектотип; *Sphaerium korotnewii* Dyb. - лектотип та паралектотип; *Sphaerium baicalense* Dyb. - лектотип та паралектотип. Він же опрацював байкальську колекцію молюсків для підготовки списків фауни кулівок та горіхівок Євразії.

При роботі з тими ж колекціями Б. Дибовського співробітник Інституту малакології, (м. Іркутськ) к.б.н. Т. Сітнікова виділила типові зразки молюсків, які відомі лише з часів Дибовського. Описані дві мушлі *Acroloxus renardi*, виділено лектотип та паралектотип.

Після опрацювання частини колекцій Е.-Ф. Гермара, співробітницею відділу біорізноманіття Іллінойського Центру дослідження дикої природи, було виділено 22 імовірних лектотипи представників родини Tettigonia (Hemiptera).

Музейні матеріали використовуються при написанні кандидатських і докторських дисертацій. У результаті їх опрацювання публікуються наукові статті, монографії, каталоги колекцій. Співробітники музею беруть участь також у роботах по формуванню і експертизі природо-заповідного фонду на заході України. Завдяки клопотанням за останні роки було створено 3 заказники, надано кваліфіковану допомогу по інвентаризації фауни Шацького та Яворівського НПП, Ландшафтного природного парку “При’ять-Стохід”, доповнено інвентарні списки фауни Розточчя, разом із співробітниками Держуправління екології та природних ресурсів у Львівській області проведено експертизи двох раніше створених заказників. Також проведено ряд досліджень у західній та північно-центральної Україні, де виділено спеціальні ІВА території (Important Bird Areas – території важливі для птахів) у Європейському та регіональному значенні.

Наслідками наукової діяльності музею є наступні публікації:

1. Шидловський І. В. Біотопічний розподіл гніздової популяції чайки *Vanellus vanellus* на заході України // Екологічні аспекти охорони птахів / Мат-ли 7 наради орнітол. Зах. України, 4-7 лютого 1999 р., м. Івано-Франківськ. - Львів, 1999. - С. 104-105.

2. Шидловський І. В. Бенедикт Іванович Дибовський // Орнітологи України. Библиографический справочник. Вып.1. - Харьков, 1999. - С. 11-13.
3. Бокотей А. А., Гузій А. І., Бучко В. В., Шидловський І. В., Соколов Н. Ю. Спостереження птахів з нетиповим забарвленням на заході України // Беркут. Т.8(1), Вип.1. - Чернівці, 1999. - С. 101-104.
4. Реуков О. Ю., Дикий І. В., Шидловський І. В. Нові знахідки мамонта на Львівщині // Вісник зоології. Т.33., Вип.6.- Київ, 1999. - С. 82.
5. Делеган І. В., Шидловський І. В., Павлюк Р. С. Професор Бенедикт Дибовський // Наук. вісник УДЛТУ. Охорона біорізноманіття: теоретичні та прикладні аспекти. Вип.10.3. - Львів, 2000. - С. 11-15.
6. Царик Й. В., Шидловський І. В., Головачов О. В., Лисачук Т. І., Романова Х. Й., Паславська Т. М., Єдинак Г. З., Павлюк Р. С., Вознюк М. Н. Каталог рідкісних та червонокнижних видів тварин колекцій зоологічного музею. - Львів: вид-во ЛНУ ім. І. Франка, 2000. – 59 с.
7. Шидловский И. В., Павлюк Р. С., Романова Х. И., Вознюк М. Н. Байкальские сборы Б.И. Дыбовского в коллекциях Зоологического музея Львовского госуниверситета // Моллюски. Проблемы систематики, экологии и филогении / Четвертое (тринадцатое) совещ. по изуч. моллюсков (наземных, пресноводных и морских). – Россия, Санкт-Петербург, 27-29 октября 1998 г., - С.-П., 2000. – С. 150-152.
8. Делеган І. В., Шидловський І. В., Павлюк Р. С., Заочная Т., Бженк Г. Професор Бенедикт Дибовський // Освіта лісівнича (березень 2001) №5-6 (276-277). Львів, 2001. - С. 5.
9. Делеган І. В., Шидловський І. В., Павлюк Р. С., Заочная Т., Бженк Г. Професор Бенедикт Дибовський (продовження) // Освіта лісівнича (червень 2001) №11-12 (282-283). Львів, 2001. - С. 7.
10. Шидловський І. В., Головачов О. В., Лисачук Т. І., Романова Х. Й. Каталог яєць та гнізд птахів Зоологічного музею ім. Бенедикта Дибовського. – Львів: вид-во ЛНУ ім. І. Франка, 2001. – 63 с.
11. Башта А.-Т. В., Шидловський І. В. Колекція рукокрилих (*Chiroptera*) Зоологічного музею ім. Б. Дибовського Львівського національного університету // Наукові записки Державного природознавчого музею. – Львів, 2001. – Т.16. – С. 41-45.
12. Caryk J., Horban I., Holovachov O., Szydrowski J., Horban L., Dykyy I., Liesnik W., Matejczyk W., Pudlyk J., Senyk M. Ecological factors influencing biodiversity preservation in the Shatsk National Natural Park // Acta Agrofhysica. 2002. Lublin - V.67 – P. 275-285.
13. Шидловський І. В. Становлення та раритети Зоологічного музею імені Бенедикта Дибовського // Наукові записки ДПМ. – Львів, 2003. – Т. 18. – С. 17-22.
14. Царик Й.В., Горбань І.М., Горбань Л.І., Дикий І.В., Сребродольська Є.Б., Шидловський І.В. Різноманіття наземних хребетних тварин Шацького національного природного парку // Шацький національний природний парк: Наукові дослідження. 1999-2004 рр. – Світязь, 2004. – С. 106-109.
15. Корнюшин А.В. Ревизия типовой коллекции В. Дыбовского и замечания по фауне и систематике мелких двустворчатых моллюсков (*Bivalvia*, *Sphaeriidea*) Байкала // Зоологический журнал. – 2004. – Т. 83., № 3. – С. 275-287.
16. Roselaar C.S. An inventory of major European bird collections // Bulletin British Ornithology Club. – February 2003. – P. 253-337.
17. Царик Й., Гураль Р., Шидловський І., Яворський І., Федик У. Колекція прісноводних молюсків В. І. Здуна в Зоологічному музеї Львівського національного університету імені Івана Франка // Вісник Львівського ун-ту. Серія біологічна. – 2005. – Вип. 40. – С. 111-119.
18. Шидловський І. В., Головачов О. В. Рівнокрилі комахи (Homoptera) з колекції Е.-Ф. Гермара у фондах Зоологічного музею ЛНУ ім. І. Франка (каталог). - Львів: Вид-во ЛНУ ім. І. Франка, 2005. – 87 с.

19. Уваєва О. Таксономічна ревізія підродини PLANORBINAE (MOLLUSCA: GASTROPODA: PULMONATA) // Вісник Львівського університету. Серія біологічна. (у друці).
20. Takiya D.M. Sharpshooters (Hemiptera: Cicadellidae: Cicadellinae) of the collection of Ernst Friedrich Germar at Ivan Franko University of Lviv (completing).
21. Mattioli S. The inventory of skeletal material of Steller's sea cow *Hydrodamalis gigas* in the collections all over the world (completing).

Відображення об'єкту НН та пов'язаних з ним досягнень в засобах масової інформації:

1. Діденко А. Дибовському подарували морську корову // Високий замок, 06.11.2000 р.
2. Курус М. Експонатам зоологічного музею – понад сто років // Каменяр, №5, листопад 2000 р.
3. Малиновський А. Експедиція у Львів // Відродження, 15.01.2000 р.
4. Складанюк Л. Скарбниці Зоологічного музею та гербарію знову поповнилися // Каменяр, №6-7, листопад 2002 р.
5. Мазур Б. У Львові діє унікальний зоологічний музей // Львівська газета (Наше місто), № 96(172), 27.05.2003 р.
6. Метик Т. Двоголове телятко, або Курка з трьома лапками... // За Вільну Україну, 20.05.2004 р.
7. Лозинська Л. А ми такі хороші, аби ще трохи грошей ... (5-8 жовтня 2005 року у Львові працює V Міжнародний економічний форум "Україна – ЄС" // За Вільну Україну, 06.10.2005 р.
8. Мілянчик Ю. Унікальний світ фауни // Каменяр, №1, січень-лютий 2006 р. – С. 4.

8. Ефект використання. Використання об'єкту НН в інтересах різних міністерств та відомств України та закордонних держав.

Зоологічний музей ЛНУ ім. І. Франка від початку його заснування виконував і виконує дві основні функції: навчально-освітню і наукову, а додатково – ще й виховну та естетичну.

Музей, як університетський підрозділ, що належить кафедрі зоології постійно використовується співробітниками кафедри з навчально-освітньою метою. Протягом усього року для студентів біологічного факультету проводяться практичні заняття з вивчення біологічного різноманіття, зоогеографічного районування Землі та різноманітні спецкурси – етологія, орнітологія, теріологія та ін. Одночасно, проводяться співробітниками музею проводяться екскурсії для студентів інших ВУЗів України та середніх технічних закладів, шкіл, що належать МОН, а також дитсадків. Щорічно у музеї проводяться лекції для вчителів біології, згідно програми підвищення кваліфікації їх, яку проводить Львівський обласний науково-методичний інститут освіти. Станом на 2005 рік на екскурсію до музею приїжджають не лише школярі Львівської області, але й з усіх західних областей і з півдня України. Протягом останніх років, завдяки створеній Інтернет сторінці музею на сайті Університету Гданська політехніка, спеціально відвідати музей приїжджають студенти та школярі з Польщі.

Наукова робота, яка ведеться музеєм виконується в інтересах МОН та міжнародних зоологічних інституцій. Зокрема, роботи по впорядкуванню та інвентаризації колекцій Е.-Ф. Гермара, серед яких є близько 60 типових видів, дають можливість науковцям опрацювати, ідентифікувати та описувати нові види комах фауни світу. Відповідно до цих положень для опрацювання колекції напівтвердокрилих комах (родина Tettigoniidae) у 2004 році до музею приїжджала співробітниця Центру біорізноманіття Іллінойського природничого сервісу Д. Такія (Бразилія - США), для опрацювання цих же колекцій поступили прохання з Великобританії та . У тому ж році для опрацювання колекцій черепів ховрахів приїжджав О. Гондек з Інституту охорони природи (Краків, Польща). У 2002 році Т. Сітнікова, з Інституту лімнології СО РАН, приїжджала для опрацювання колекцій байкальських молюсків проф. Б. Дибовського. Протягом останніх п'яти років з метою опрацювання наукових колекцій музею відвідувався науковцями та аспірантами Інституту зоології НАН України, Інституту екології Карпат НАН України, Державного природознавчого музею НАН України, Ужгородського національного університету, Донецького національного університету, Кам'янець-Подільського педагогічного університету, Житомирського державного педагогічного університету та Луганського заповідника.

Крім того, для підвищення обізнаності і можливостей ідентифікації різних видів тварин, музеєм проводилися екскурсії для співробітників Західної регіональної митниці.

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК
за результатами первинної науково-технічної експертизи наукового об'єкта
“Наукові фонди та музейна експозиція Зоологічного музею
Львівського національного університету імені Івана Франка”

Комісія створена наказом ректора ЛНУ ім. І. Франка № від “ “ _____ 2003 року провела первинну науково-технічну експертизу наукового об'єкта “Наукові фонди та музейна експозиція Зоологічного музею Львівського національного університету імені Івана Франка” і зробила наступні висновки:

а) склад об'єкта станом на 1 квітня 2003 року

№ п/п	Назва НН	Кількість одиниць зберігання	Загальний стан НН та його частини
Наукові фонди			
1	Оологічний фонд	542	Добрий
2	Іхтіологічний фонд	86	Незадовільний
3	Фонд земноводних	511	Задовільний
4	Фонд плазунів	150	Незадовільний
5	Фонд птахів	3100	Задовільний
6	Фонд ссавців	2000	Добрий
7	Фонд безхребетних	1000	Задовільний
8	Ентомологічний фонд	110000	Задовільний
9	Малакологічний фонд	40000	Задовільний
10	Остеологічний фонд	350	Добрий
	Всього:	167739	
Музейна експозиція			
11	Експозиційний зоологічний фонд	10000	Стан добрий.
12	Експозиційні вітрини	100	Незадовільний
Допоміжний сектор			
13	У музеї зібрана бібліотека зоологічної літератури: книги, періодичні видання та відбитки статей (стародруки та сучасні видання)	понад 1500	Задовільний

б) комплекс заходів, необхідних для збереження і функціонування об'єкта

Для приведення у належний функціональний стан наукових фондів та музейної експозиції необхідно:

- завершити повну інвентаризацію музейних фондів, підвищити їхню репрезентативність шляхом доукомплектування під час експедицій та закупівлі унікальних приватних колекцій;

- довести до рівня світових вимог систему обліку, комплектування і наукового опрацювання музейних колекцій;
- покращити матеріальну базу музею, зокрема придбати нову комп'ютерну і копіювальну техніку, засоби дезинсекційної обробки фондів;
- забезпечити підготовку власними силами якісних оригінал-макетів і друк каталогів музейних колекцій, путівників по музею, буклетів та іншої інформації про музей;
- провести переобладнання і реконструкцію експозиції та облаштування фондосховища;
- забезпечити режим охорони шляхом оновлення систем сигналізації;
- забезпечити режим необхідного для фондосховищ та експозицій музею безперервного тепло- і електропостачання, освітлення;
- провести побілку приміщень музею.

в) техніко-економічне обґрунтування річних обсягів фінансування та матеріальних ресурсів

На придбання матеріалів для господарських потреб, медикаментів, дезінсектиційних засобів та консервантів для обробки фондосховищ та експонатів необхідна сума 3,0 тис. грн.

Для проведення ремонтних робіт (відмивка стель та побілка), необхідно 10,0 тис. грн.

Потреби у матеріалах для нормативного забезпечення зберігання і наукової обробки фондів (тара для експонатів, посуд для мокрих препаратів, розхідні матеріали для комп'ютерної та мнотильної техніки тощо) становлять 10, 0 тис. грн.

Для забезпечення підписки періодичних видань для бібліотеки музею потрібно 1 тис. грн.

У витратах на відрядження передбачено необхідність поїздок з питань комплектування фондів, реставрації експонатів, матеріального постачання, що становить 10 тис. грн.

Для покращення матеріальної бази об'єкту НН необхідно придбання сучасного експозиційного і фондового устаткування (герметичні вітрини, стелажі, жалюзі, світлотехніка, протипожежні засоби тощо), сучасної комп'ютерної техніки, копіювальних апаратів, що становить 50,0 тис. грн.

Загальний річний обсяг фінансування по об'єкту національного надбання становить 84, 0 тис. грн.

Зав. зоомузеєм

І.В. Шидловський

Члени комісії:

Ректор
ЛНУ ім. І. Франка, проф.

І.О. Вакарчук

В. о. декана
біологічного ф-ту, доц.

С.О. Гнатуш

Зав. кафедрою зоології, проф.

Й.В. Царик

Секретар кафедри зоології, доц.

І.С. Хамар

11. Витрати. На який термін розраховується фінансова підтримка держави та планові обсяги (примірний план заходів по роках). Які суми фінансування власних коштів та по яких статтях витрат планує використовувати відповідальна установа на збереження та належне функціонування свого об'єкту НН.

Музейні зоологічні фонди, середній вік яких становить 100 років, а окремі колекції зібрані майже 200 років тому, мають унікальне значення для науки і практично не підлягають відтворенню у разі їх втрати. Тому, необхідна постійна, не обмежена терміном дії підтримка держави на підтримання таких видів робіт, що стосуються музею, як об'єкту Національного Надбання:

1. проведення планових протруювань і догляду за колекціями, для чого потрібні різноманітні репеленти та аерозолі-інсектициди для боротьби з молями та шкіроїдами.
2. збору і поповнення колекцій музею, для чого потрібні кошти на експедиційні виїзди співробітників музею, іноді – кошти на закупівлю цінних зразків і (або) приватних колекцій для музею.
3. виготовлення нових експонатів для музею, для чого необхідні кошти на різноманітні хімічні речовини, які слугують для обробки шкір та консервування цілих тваринних організмів, а також на придбання (виготовлення) штучних очей для експонатів задіяних у експозиції та ентомологічних булавок для всіх видів колекцій комах. Необхідні також спеціальні коробки для збереження колекцій: ентомологічні – для комах, та фондові – для інших груп тварин.

Примірний план робіт подається нами на наступні три роки у зв'язку з можливими змінами вартості робіт та інфляцією, які відбуваються в країні.

Назва організації: Львівський національний університет імені Івана Франка,
Зоологічний музей
Адреса : вул. Університетська, 1, м. Львів, 79000

ПРИМІРНИЙ ПЛАН

заходів, необхідних для збереження і використання наукового об'єкта, що становить національне надбання
**“Наукові фонди та музейна експозиція Зоологічного музею
 Львівського національного університету імені Івана Франка”**

назва наукового об'єкту

№ п/п	Назва наукового об'єкта, в тому числі його частин	Зміст Заходів	Термін виконання (місяць, рік)	Розрахункова вартість робіт, тис. грн.
2006 р.				
1.	Експозиція та фондові колекції Зоологічного музею	1. Заміна експозиційних шаф: а) виготовлення експозиційних блоків з антресолями; б) монтування експозиції; в) перенесення наукових фондів колекцій (опудал) в антресолі. 2. Облаштування фондосховища: а) виготовлення стелажів для розміщення фондів; б) заміна вікна та дверей у приміщенні, яке призначається під фондосховище; в) облаштування дверей фондосховища кодовим замком	Січень – грудень	4,0
				3,4
2.		2. Догляд за колекціями: а) засоби захисту колекцій від шкіроїдів та молей; б) хім. речовини для виготовлення нових мокрих препаратів.	Січень - грудень	3,0
3.		3. Підготовка та друк каталогів музею і заміна старого етикеткового матеріалу	Січень – грудень	5,9
	4.			
4.	4. Відрядження		Січень - грудень	3,7
			ВСЬОГО:	20,0

Керівник організації _____
 підпис, ПІБ

Вакарчук І.О.

Керівник планового підрозділу _____
 підпис, ПІБ

Лялька М.П.

Назва організації: Львівський національний університет імені Івана Франка,
Зоологічний музей
Адреса : вул. Університетська, 1, м. Львів, 79000

ПРИМІРНИЙ ПЛАН

заходів, необхідних для збереження і використання наукового об'єкта, що становить національне надбання
“Наукові фонди та музейна експозиція Зоологічного музею
Львівського національного університету імені Івана Франка”

назва наукового об'єкту

№ п/п	Назва наукового об'єкта, в тому числі його частин	Зміст Заходів	Термін виконання (місяць, рік)	Розрахункова вартість робіт, тис. грн.
2007 р.				
1.	Експозиція та фондові колекції Зоологічного музею	1. Заміна експозиційних шаф: виготовлення експозиційних блоків з антресолями;	Січень – грудень	80,0
2.		2. Облаштування музею кліматичною установкою, яка буде підтримувати сталу необхідну температуру та вологість і здійснювати вентиляцію у залах та фондосховищі.	Січень – грудень	300,0
3.		3. Облаштування музейних приміщень з експозицією засобами спец освітлення.	Січень – грудень	6,0
4.		4. Облаштування фондосховища спеціальним термостатом для збереження мікроскопічних препаратів.	Січень – грудень	7,0
5.		5. Догляд за колекціями: а) виготовлення коробок для збереження ентомологічних колекцій; б) засоби захисту колекцій від шкіроїдів та молей; в) хім. речовини для виготовлення нових мокрих препаратів.	Січень - грудень	20,0
6.		6. Відрядження	Січень - грудень	3,3
			ВСЬОГО:	416,3

Керівник організації _____
підпис, ПІБ

Вакарчук І.О.

Керівник планового підрозділу _____
підпис, ПІБ

Лялька М.П.

Назва організації: Львівський національний університет імені Івана Франка,
Зоологічний музей
Адреса : вул. Університетська, 1, м. Львів, 79000

ПРИМІРНИЙ ПЛАН

заходів, необхідних для збереження і використання наукового об'єкта, що становить національне надбання
“Наукові фонди та музейна експозиція Зоологічного музею
Львівського національного університету імені Івана Франка”

назва наукового об'єкту

№ п/п	Назва наукового об'єкта, в тому числі його частин	Зміст Заходів	Термін виконання (місяць, рік)	Розрахункова вартість робіт, тис. грн.
2008 р.				
1.	Експозиція та фондові колекції Зоологічного музею	1. Заміна експозиційних шаф: виготовлення експозиційних блоків з антресолями;	Січень – грудень	80,0
2.		2. Догляд за колекціями: а) виготовлення коробок для збереження ентомологічних колекцій; б) засоби захисту колекцій від шкіроїдів та молей; в) хім. речовини для виготовлення нових мокрих препаратів.	Січень - грудень	30,0
3.		3.	Січень - грудень	3,3
ВСЬОГО:				113,3

Керівник організації _____
підпис, ПІБ

Вакарчук І.О.

Керівник планового підрозділу _____
підпис, ПІБ

Лялька М.П.

**ПЛАНОВА КАЛЬКУЛЯЦІЯ КОШТОРИСНОЇ ВАРТОСТІ РОБІТ
на 2006 рік**

**“Наукові фонди та музейна експозиція Зоологічного музею
Львівського національного університету імені Івана Франка”**

**Відповідальна установа - Львівський національний університет імені Івана Франка
(Міністерство освіти та науки України)**

Статті витрат	Обсяги бюджетного фінансування, тис. грн.	Обсяги фінансування за рахунок власних коштів, тис. грн.	Фактичний розподіл витрат за рахунок усіх джерел фінансування, тис. грн.
Витрати на оплату праці	-	30,0	30,0
Відрахування на соціальне страхування	-	-	-
Матеріали	11,825	3,0	14,825
Спец. устаткування	-	-	-
Послуги сторонніх організацій	-	150,0	150,0
Інші витрати	4,175		4,175
Накладні витрати	4,0	-	4,0
Всього витрат:	20,0	183,0	203,0

Проректор з наукової роботи, проф.

Б. Я. Котур

Головний бухгалтер

Л. І. Хмельницька

Науковий керівник, проф.

Й. В. Царик

**ПЛАНОВА КАЛЬКУЛЯЦІЯ КОШТОРИСНОЇ ВАРТОСТІ РОБІТ
на 2007 рік**

**“Наукові фонди та музейна експозиція Зоологічного музею
Львівського національного університету імені Івана Франка”**

**Відповідальна установа - Львівський національний університет імені Івана Франка
(Міністерство освіти та науки України)**

Статті витрат	Обсяги бюджетного фінансування, тис. грн.	Обсяги фінансування за рахунок власних коштів, тис. грн.	Фактичний розподіл витрат за рахунок усіх джерел фінансування, тис. грн.
Витрати на оплату праці	-	30,0	30,0
Відрахування на соціальне страхування	-	-	-
Матеріали	16,0	3,0	19,0
Спец. устаткування	387,0	-	387,0
Послуги сторонніх організацій	10,0	150,0	160,0
Накладні витрати	3,3	-	3,3
Всього витрат:	416,3	183,0	599,3

Проректор з наукової роботи, проф.

Б. Я. Котур

Головний бухгалтер

Л. І. Хмельницька

Науковий керівник, проф.

Й. В. Царик

**ПЛАНОВА КАЛЬКУЛЯЦІЯ КОШТОРИСНОЇ ВАРТОСТІ РОБІТ
на 2008 рік**

**“Наукові фонди та музейна експозиція Зоологічного музею
Львівського національного університету імені Івана Франка”**

**Відповідальна установа - Львівський національний університет імені Івана Франка
(Міністерство освіти та науки України)**

Статті витрат	Обсяги бюджетного фінансування, тис. грн.	Обсяги фінансування за рахунок власних коштів, тис. грн.	Фактичний розподіл витрат за рахунок усіх джерел фінансування, тис. грн.
Витрати на оплату праці	-	30,0	30,0
Відрахування на соціальне страхування	-	-	-
Матеріали	20,0	3,0	23,0
Спец. устаткування	80,0	-	80,0
Послуги сторонніх організацій	10,0	-	10,0
Накладні витрати	3,3	-	3,3
Всього витрат:	113,3	33,0	146,3

Проректор з наукової роботи, проф.

Б. Я. Котур

Головний бухгалтер

Л. І. Хмельницька

Науковий керівник, проф.

Й. В. Царик

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор
Львівського національного
Університету
імені Івана Франка
_____ І.О. Вакарчук
« ___ » _____ 2006 р.

**ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ
річних обсягів фінансування робіт
та матеріальних ресурсів, необхідних для виконання
визначеного плану заходів у 2006 році**

**Наукові фонди та музейна експозиція Зоологічного музею
Львівського національного університету імені Івана Франка**

повна назва наукового об'єкту та відповідальної установи

Відповідальна установа – Львівський національний університет імені Івана Франка

Зоологічний музей ЛНУ ім. І. Франка був створений у 1823 р. Об'єкт складається з 5 залів, коридора-галереї та робочої кімнати, загальною площею 469,4 м². У залах музею зберігаються зразки тваринного світу зібрані протягом останніх 200 років з усіх акваторій та материків земної кулі (за винятком Антарктиди). Колекції Зоологічного музею налічують понад 40 тис. одиниць зберігання, загальною кількістю 168 тис. зразків фауни. Серед них є чимало рідкісних і зникаючих видів. У музеї зібрані також деякі зниклі види тварин, які неможливо побачити десь інде, а велика кількість рідкісних видів стає повчальною у плані показу жорстокого поводження людей і дає вагомий привід до пропаганди охорони природи. Лише у таких місцях, людина може усвідомити повноту своїх вчинків і відповідальності за все живе.

Експозиція Зоологічного музею в міру старіння шаф (зібрані з початку ХХ ст.) потребує повного оновлення, оскільки шафи з експонатами не герметичні та частково пошкоджені, тому малопридатні для тривалого збереження та експонування колекцій. До шаф проникають пил та надлишок вологи, що робить їх вразливими. Тому вкрай необхідно, провести заміну експозиційних шаф музею щоб забезпечити збереження колекцій. Для проведення реконструкції експозиції необхідно 4,0 тис. грн.

Протягом 2005 року нами проведено 4 повних протруювання колекцій та експозиції. У процесі догляду у 2006 році заплановано провести також 4 протруювання та реставрацію старих зразків (доливання мокрих препаратів спиртом, формаліном та льодяною оцтовою кислотою). Такого роду роботи дадуть змогу зберегти експонати музею середній вік яких становить 100 років. Для проведення цих робіт та реконструкції експозиції необхідно 3,0 тис. грн.

У музеї протягом 2005-2006 років облаштовується фондосховище, яке забезпечить ефективніший догляд та збереження експонатів. Його необхідно оснастити спеціальними стелажками та високою архівною драбиною, на що необхідні кошти у сумі 3,4 тис. грн.

Існує гостра потреба у створенні бази даних музейних фондів і з цією метою співробітниками музею проводиться опис та дослідження історії колекцій, готуються каталоги. До 1999 року, протягом майже 200-річної історії музею, не було видано жодного каталогу колекцій. У 2005 році нами виданий третій із серії “каталогів колекцій музею ЛНУ”, планується до 2006 року опублікувати четвертий. Протягом трьох років музейні співробітники працюють над збором інформації та приведенням до належного стану і форматуванням нового каталогу - колекцій ссавців Зоомузею, у якому буде

перелічено приблизно три тисячі експонатів зібраних з різних куточків планети протягом 19-20-го століть. Для досягнення цієї мети та для переоформлення частини старого етикеткового матеріалу музею необхідно забезпечити різноякісним папером для чого потрібно 5,9 тис. грн.

Для збору та поповнення наукових колекцій музею, для роботи та консультацій з приводу експонатів (фондів) в профільних установах України необхідні кошти на відрядження (3,7 тис. грн.). Завдяки новим надходженням буде зростати цінність музею, як об'єкта, що становить Національне надбання.

Здійснення вказаних робіт дозволить збільшити та урізноманітнити експозицію музею, а також ефективніше зберігати науковий фондовий матеріал, середній вік колекцій якого становить 100 років, а деякі з них мають майже 200-річну історію.

Загальне фінансування для забезпечення виконання плану заходів у 2006 році становить 20,0 тисяч гривень.

Керівник проекту

Й. В. Царик

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор
Львівського національного
Університету
імені Івана Франка
_____ І.О. Вакарчук
«__» _____ 2006 р.

**ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ
річних обсягів фінансування робіт
та матеріальних ресурсів, необхідних для виконання
визначеного плану заходів у 2007 році**

**Наукові фонди та музейна експозиція Зоологічного музею
Львівського національного університету імені Івана Франка**

повна назва наукового об'єкту та відповідальної установи

Відповідальна установа – Львівський національний університет імені Івана Франка

Зоологічний музей ЛНУ ім. І. Франка був створений у 1823 р. Об'єкт складається з 4 залів, коридора-галереї, фондосховища та робочої кімнати, загальною площею 469,4 м². У залах музею зберігаються зразки тваринного світу зібрані протягом останніх 200 років з усіх акваторій та материків земної кулі. Колекції Зоологічного музею налічують 168 тис. зразків фауни, серед яких є чимало рідкісних і зникаючих видів. У музеї зібрані також деякі зниклі види тварин, які неможливо побачити десь інде, а велика кількість рідкісних видів стає повчальною у плані показу жорстокого поводження людей і дає вагомий привід до пропаганди охорони природи. Лише у таких місцях, людина може усвідомити повноту своїх вчинків і відповідальності за все живе.

Для збереження унікальних колекцій світової фауни, необхідно облаштувати музей кліматичною установкою (приблизна вартість її на площу майже 500 м² становить біля 300 тис. грн.). Такого роду установка буде підтримувати постійну необхідну температуру в приміщеннях та вологість, які є дуже важливими показниками щодо збереження будь-якого роду музейних колекцій, а особливо біологічних (зоологічних, ботанічних), які при недотриманні температурного режиму та вологості піддаються різного роду руйнівним процесам: тріскання та розсихання шкіри, ікол та краніологічного матеріалу, підставок та «медальйонів», або ж навпаки: поширення цвілей, процеси окислення та випадання деяких хімічних консервантів в осад (у формаліну ця реакція незворотна і тоді доводиться повністю міняти весь розчин, яким залитий препарат).

Старі негерметичні шафи музею при потраплянні у зали шкіроїдів та молей не запобігають їх потраплянню на експонати і сприяють забрудненню зоологічних об'єктів пилом, що відображається на

їхньому вигляді (покриви сіріють, а з часом – чорніють). При спробах прання пір'я та шерсті 100-річних експонатів порушується їхня структура і псується зовнішній вигляд експоната. Тому, вкрай необхідно замінити старі шафи новими, на що потрібно 80,0 тис. грн.

У музеї зберігаються унікальні мікропрепарати, колекції яких можуть і далі поповнюватися рідкісними та типовими зразками мікрофауни, але для їх якісного збереження необхідно оснастити музейне фондосховище спеціальним термостатом для збереження мікропрепаратів, для чого потрібно біля 7,0 тис. грн.

З метою якісного експонування виставлених на огляд зразків зали музею необхідно оснастити засобами спецосвітлення, що дасть змогу більш яскраво представляти музейні колекції широкому загалу людей і привернути їхню увагу до різнобарвності, різноманітності, унікальності та проблем охорони дикої природи, зокрема фауни.

Для ефективного збереження колекцій музею від шкідників варто провести заміну частини ентомологічних коробок (зокрема картонних) на дерев'яні. Крім того, провести планові протруювання дезінсектицидами всіх колекцій та експозиції музею, на що потрібно приблизно 20,0 тис. грн.

З метою поповнення колекцій новим матеріалом та збільшення значущості його, як об'єкта Національного надбання, необхідно забезпечити експедиційні виїзди співробітників для збору матеріалу, для чого потрібно 3,3 тис. грн. Здійснення вказаних робіт дозволить збільшити та урізноманітнити експозицію музею, а також ефективніше зберігати науковий фондовий матеріал, середній вік колекцій якого становить 100 років, а деякі з них мають майже 200-річну історію.

Загальне фінансування для забезпечення виконання плану заходів у 2007 році становить 416,3 тисяч гривень.

Керівник проекту

Й. В. Царик

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор
Львівського національного
Університету
імені Івана Франка
_____ І.О. Вакарчук
«__» _____ 2006 р.

**ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ
річних обсягів фінансування робіт
та матеріальних ресурсів, необхідних для виконання
визначеного плану заходів у 2008 році**

**Наукові фонди та музейна експозиція Зоологічного музею
Львівського національного університету імені Івана Франка**

повна назва наукового об'єкту та відповідальної установи

Відповідальна установа – Львівський національний університет імені Івана Франка

Зоологічний музей ЛНУ ім. І. Франка був створений у 1823 р. Об'єкт складається з 4 залів, коридора-галереї, фондосховища та робочої кімнати, загальною площею 469,4 м². У залах музею зберігаються зразки тваринного світу зібрані протягом останніх 200 років з усіх акваторій та материків земної кулі. Колекції Зоологічного музею налічують 168 тис. зразків фауни, серед яких є чимало рідкісних і зникаючих видів. У музеї зібрані також деякі зниклі види тварин, які неможливо побачити десь інде, а велика кількість рідкісних видів стає повчальною у плані показу жорстокого поводження людей і дає вагомий привід до пропаганди охорони природи. Лише у таких місцях, людина може усвідомити повноту своїх вчинків і відповідальності за все живе.

Для збереження унікальних колекцій світової фауни, необхідно провести заміну старих негерметичних шаф музею, оскільки при потраплянні у зали шкіроїдів та молей вони не запобігають їх потраплянню на експонати і сприяють забрудненню зоологічних об'єктів пилом, що відображається на їхньому вигляді (покриви сіріють, а з часом – чорніють). При спробах прання пір'я та шерсті 100-річних експонатів порушується їхня структура і псується зовнішній вигляд експоната. Тому, вкрай необхідно замінити старі шафи новими, на що потрібно 80,0 тис. грн.

Для ефективного збереження колекцій музею від шкідників варто провести заміну частини ентомологічних коробок (зокрема картонних) на дерев'яні. Крім того, провести планові протруювання дезінсектицидами всіх колекцій та експозиції музею, на що потрібно приблизно 30,0 тис. грн.

З метою поповнення колекцій новим матеріалом та збільшення значущості його, як об'єкта Національного надбання, необхідно забезпечити експедиційні виїзди співробітників для збору матеріалу, для чого потрібно 3,3 тис. грн. Здійснення вказаних робіт дозволить збільшити та урізноманітнити експозицію музею, а також ефективніше зберігати науковий фондовий матеріал, середній вік колекцій якого становить 100 років, а деякі з них мають майже 200-річну історію.

Загальне фінансування для забезпечення виконання плану заходів у 2008 році становить 113,3 тисяч гривень.

Керівник проекту

Й. В. Царик

II. Розділ щорічного поповнення.

1. Розділ по роках (наприклад, 2001 рік) включає в себе:

- договір з головним розпорядником коштів з додатками;
- акт здавання приймання виконаних робіт;
- фактичний кошторис виконаних робіт за рік;
- акт стану об'єкту НН (щорічний, станом на 01.01. поточного року із змінами у стані та балансовій, залишковій вартості об'єкту та складових частин)

2. Техніко-економічне обґрунтування виконання Плану заходів по збереженню та належному функціонуванню об'єкту НН

3. Техніко-економічні розрахунки річних витрат з фактичними витратами відповідальної установи, необхідних на збереження та належне функціонування об'єкту НН (статті витрат „Матеріали”, „Паливо та електроенергія”, „Накладні витрати”).

4. Техніко-економічні розрахунки загальних разових витрат необхідних для придбання спецустаткування та проведення його капітального ремонту, а також проведення капітального ремонту будівель та споруд, де розміщено об'єкт НН або його складові елементи (статті витрат „Спец. устаткування”, „Послуги сторонніх організацій”, „Інші витрати”).

5. Зведена планова калькуляція